

Plein

Een surrealistisch getint spel in één bedrijf

door

JAN BANEN

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **PLEIN** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **JAN BANEN** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **7** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

PERSONAGES:

Koetsier

Nachtwaker

Jonge soldaat

Heer (of Dame) in avondkleding

Agent(e) van politie

Publieke vrouw

Twee broeders

DECOR:

Straten; op voorgrond een plein, waarop een doodskist staat.

Elektronische muziek tot doek opengaat.

Het is donker, dan langzaam lichter tot mistig.

Het deksel van de kist wordt opgelicht en een man in oude koetsiersjas gekleed komt uit de kist tevoorschijn. Op achtergrond straatgeluiden.

KOETSIER (*rondkijkend*): Nu ben ik tot hier gekomen.... Een leeg plein... Een doodlopende straat... Mist... enkel mist en stegen... Ik dacht mezelf een beetje te kennen.. Maar hier ben ik nooit geweest.... Een afgelegen wijk.... Huizen met vreemde gezichten.... Mist... Het is nog te vroeg om laat te zijn...

NACHTWAKER (*komt op met lantaarn. Richt licht lantaarn op koetsier*): Wat staat u daar? Wie bent u...?

KOETSIER: Ik ben hier vreemd... Bent u de nachtwaker?

NACHTWAKER: Ik ben een dagwaker. Ik speur naar verdachte individuen... Ik ga naar huis op weg naar mijn werk...

KOETSIER: Woont u hier?

NACHTWAKER: Ik woon tussen de huizen in de mist... Ik leef aan deurknoppen... Stap onzichtbaar in winkelruiten... kleef tegen muren... schimmel in de mist... een schim in de mist... Ik speur, voel, ruik achter de mist... In de zon zijn ze vaak het gevaarlijkst... In de mist worden ze bang... verliezen ze hun zwaartekracht, worden ze zichzelf en verliezen zichzelf... Worden de ander die ze niet kennen... Eerst als ze hulpeloos en als verlamd in de mist staan, breng ik ze thuis...

KOETSIER: U denkt dat ik verlamd ben...?

NACHTWAKER (*richt lantaarnlicht op kist*): U heeft een vreemd voertuig...

KOETSIER: Ik ben vroeger in de oorlog geweest.

Jong soldaat in oorlogsuitrusting komt uit de mist op. Koetsier af.

SOLDAAT: Ah, kameraad!.... Kun je me zeggen welke kant ik uit moet? Ik ben verdwaald... die mist...

NACHTWAKER: Niemand mist je...

SOLDAAT: Jawel! (*springt in de houding*) De luit zal me missen... En de majoor en de generaal en de veldmaarschalk en de koning!... En mijn vader en moeder... mijn broers en zusters... mijn vrienden... mijn kameraden, kameraad! (*salueert*)

NACHTWAKER: Niemand zal je ooit missen!

SOLDAAT (*geweer in aanslag*): Ik mis nooit! Ik ben in oorlog... Ik zoek de vijand, kameraad!

NACHTWAKER: Ik speur ook in mist...

SOLDAAT: Aha! Daar is de loopgraaf... *(springt in de kist en loert liggend op zijn buik links en rechts uit de kist achter zijn geweer)* De vijand is overal!

NACHTWAKER: Hij kan vlak voor je staan...

SOLDAAT: In mist is vriend en vijand moeilijk te onderscheiden...

NACHTWAKER: Onderscheidingen krijg je eerst als de vriend de vijand blind heeft geschoten en de vijand de vriend heeft verlamd!

SOLDAAT: Ik ben nooit eerder in de oorlog geweest... Ik ken mijn vijanden slecht...

NACHTWAKER: Niemand kent ze. Anders was het kinderspel.... Oorlog is geen kinderspel.... Niemand kent iemand....

SOLDAAT: Maar jij bent mijn kameraad! Je... ik bedoel u... draagt een vreemd uniform... *(richt langzaam geweer op nachtwaker)*

NACHTWAKER: Ik dacht dat we hetzelfde uniform droegen...! *(richt plotseling lantaarnlicht op soldaat)*

SOLDAAT *(gooit geweer neer en springt op met handen omhoog)*: Niet schieten! Niet schieten! *(licht lantaarn uit en toneel donker; oorlogsgeweld met schieten op achtergrond)* Niet schieten!... *(gaat over en verloren in oorlogstumult)*

Dan stilte. Elektronische muziek en toneel weer mistig. Koetsier staat weer bij de kist. Nachtwaker en soldaat zijn af. Muziek zwijgt. Uit een van de stegen klinkt gezang. Een heer in avondkleding komt op, beschonken.

HEER: Ach... du lieber augustijn... alles is weg... weg... weg! weg! .... *(koetsier ziet)* Ho!... jij lijkt wel... een brok mist...

KOETSIER: De ene straat volgt uit de andere.

HEER: Jij staat te wachten op... op mij, koetsier!

KOETSIER: Jaren geleden was ik actief!

HEER *(stapt in kist; koetsier helpt hem op de rand zitten)* Gestudeerd...? Ik ben dokter X... De beroemde dokter X!

KOETSIER *(gaat in de kist op tegenovergestelde rand zitten)*: Ik was student... Rechten... Later medicijnen...

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto